

Bütçe Sürecinde Orta Vadeli Mali Planlama Yaklaşımının Tutarlılığının Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma

Özet

Orta vadeli harcama sistemi, özü itibarıyla çok yıllık harcama planı uygulaması olup, erişilebilir kaynaklarla gelecek bütçe gerekliliklerini düzenleme ve uygulanacak politika değişikliklerini ve yeni programları etkileyen bir kaynak tahmin yöntemidir. Ayrıca sistem, bütçelerin uygulanması esnasında mali büyüklüklerle kıyaslama yapmaya ve finansal kontrole imkân sağlar. Sistemin başarısı en başta mali disiplinin sağlanmasına, hükümetin öncelikleri ile uyumlu sosyal refahı sağlayabilecek kaynak tahsisine ve son olarak da kamu hizmetlerinin etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesine bağlıdır. Ayrıca bütçelerin ne denli samimi yapıldığı da sistemin başarısını etkileyen bir diğer önemli etkidir.

Bu çalışmada orta vadeli harcama sisteminin temelini oluşturan orta vadeli mali planlama anlayışı Türkiye özelinde değerlendirilecektir. Değerlendirmede, 2008–2010 dönemine ilişkin, genel ve özel bütçeli idarelerin ödenek teklif tavanları ile bütçe gerçekleştirmeleri arasındaki sapmalar tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışma sonunda elde edilen sonuçlar; genel ve özel bütçeli idarelerin bütçe kalemleri itibarıyla harcama tahminleri gerçekleştirmelerden hayli uzaktır. Ödenek teklif tavanlarının tutarlılığı olması gereken düzeylerde değildir. Ayrıca sapmalar tahmin süresi uzadıkça daha artmaktadır. Bütçe tahminleri samimi bir şekilde yapılmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Orta Vadeli Harcama Sistemi, Türkiye’de Orta Vadeli Mali Plan, Orta Vadeli Mali Plan, Devri Bütçeleme.

A Research on the Determination of Consistency of Medium Term Financial Planning Approach in the Budgeting Process

Abstract

Medium-term expenditure framework is a multi-annual expenditure planning application in essence and is a resource estimation method that affects the regulation of future budget requirements with accessible resources, the political changes to be applied and the new programs. Besides, the system enables comparisons with fiscal magnitudes and financial control during budgetary practice. The success of the system depends primarily on the procurement of fiscal discipline, resource allocation that is going to enable social welfare consistent with governmental priorities and finally efficient and productive realisation of public services. Moreover, the sincerity of the budget is another crucial factor that affects the success of the system.

In the study the medium term fiscal planning perception that constitutes the basics of medium term expenditure framework is reviewed in Turkish context. For the assessment the variations between general and special budget administration appropriation offer ceilings and budget realisations are tried to be determined for the 2008 – 2010 period. According to the results of the study, the realisations considerably differ from the budget expenditure item estimations of general and special budget administrations. The consistency level of appropriation offer ceilings is not at its due value. Moreover, the variations increase with the estimation duration. Budget estimations are not prepared sincerely.

Keywords: Medium Term Expenditure Framework, Medium Term Financial Plan in Turkey, Medium Term Financial Plan, Periodic Budgeting.

Hüseyin Güçlü ÇİÇEK¹
Kamil TÜĞEN²

¹ Yrd.Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, huseyincicek@sdu.edu.tr.

² Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, kamil.tugen@deu.edu.tr

* Bu çalışma 2010 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalında tamamlanan, “Orta Vadeli Harcama Sistemi ve Türkiye Uygulamasının Değerlendirilmesi” konulu doktora tezinin ilgili bölümüne bazı eklemeler ve güncellemeler yapılarak hazırlanmıştır.